

DEBAT VAN DE WEEK

Jouw veiligheid. Door: **Stichting Lokaal.** Met: jongerenwerkers, bestuurders en scholieren. Penitentiare Inrichting Noordsingel te Rotterdam, 28 oktober.

Ex-schurken geloven niet in zachte aanpak

Schuin tegenover de gevangenis aan de Rotterdamse Noordsingel ligt De Schurk. Vroeger een coffeeshop, nu een keurige kroeg met gezellige mensen. Dat heeft wel wat klandizie afgestoten, want het was gebruikelijk dat net in vrijheid gestelden hier een joint draaiden.

Aan de muur hangen portretten van maffioso als Lucky Luciano, Frank Costello en Joseph Bonanno. Bordeauxrode, leren banken maken het af. De Sopranos zouden zich hier thuis voelen.

Iedereen noemt elkaar een schurk in De Schurk. Dat breekt het ijs. Wie is de echte schurk, vraag ik. Lachend word ik verwezen naar een 28-jarige Turk wiens naam niet in de krant mag. De man heeft naar eigen zeggen bijna alle gevangenis van binnen gezien, maar is nu een succesvol zzp'er in de bouw en bezorgt zelfs anderen werk. Hij geeft blijk van een groot zelfinzicht en een diepe moraal. Het ene gezegde na het andere schudt hij uit zijn mouw. „Ieder schaap wordt aan zijn eigen poten opgehangen.”

Eerder deze donderdagavond organiseerde stichting Lokaal in de gevangenis verderop een debat over veiligheid. De aanleiding was het feit dat Rotterdam de meeste meldingen kent van overlastgevend jongeren. Vmbo-scholieren werden in de discussie betrokken.

Niels is deze week al drie keer op straat gevraagd naar zijn ID. „Dat is irritant. Ze denken dat wij slecht zijn.” Ook ouderen moeten gecontroleerd worden, meent hij. Dagmar Oudshoorn, voormalig bestuurder van de deelgemeente Feijenoord, geeft toe dat bij de handhaving vraagtekens gezet kunnen worden. „Maar ik heb wel de resultaten gezien.” Een leraar vertelt dat de jongeren sinds kort van school naar de tramhalte worden begeleid door stadswachten. Sommige scholieren krijgen hesjes aan en tippen de ordehandhavers. „De klachten in de buurt zijn gereduceerd naar nul.”

Jongerencoach Jonathan Martinez heeft vroeger ook op straat gehangen, het bracht hem in de criminaliteit. Anders dan veel mensen in de zaal vergoelijkt hij het straatleven niet. Rapper 50 Cent verafschuwt hij. De heropvoedingschool Glen Mills heeft hem gered. „Het was een hel. Je mocht daar niet eens met je handen in je zakken lopen. Straattaal was verboden.” Dat had effect. „Het mooiste was dat jongeren elkaar gingen corrigeren.”

Ook de Turk uit De Schurk gelooft in de harde lijn. In de isoleercel kwam hij tot inkeer: „Daar ben je een beest. Het is donker, koud en nat – je zweet van de stress. Je bent een nummer, een celnummer.” Hij kent de vernederingen van de gevangenisbewakers. Wie niet reageerde na drie keer kloppen, mocht de hele dag niet luchten. Wie bonje maakte, werd met gummiknuppels geslagen. Arrestatie-instructies beeldt hij uit als gymnastiekoefening. Door deze dehumanisering ontstond bij hem het verlangen voortaan een goed mens te zijn. Dat is meer dan gelukt.

STEVEN DE JONG